

FEDERACIÓ DE
COOPERATIVES
AGRÀRIES
DE CATALUNYA

PROPOSTES ELECCIONS PARLAMENT DE CATALUNYA

2021

COOPERATIVISME AGRARI

El cooperativisme agrari té una llarga trajectòria al nostre país. Neix a final del segle XIX com a resposta de la pagesia a la progressiva penetració de l'economia de mercat, i amb la finalitat de garantir la producció i la comercialització conjunta de les seves produccions.

A dia d'avui, un 30% d'aquestes entitats associatives daten de fa un segle i les més antigues ja han celebrat el 125è aniversari. Aquest alt índex de longevitat posa de manifest l'encert d'un model que dona resposta a les necessitats econòmiques, socials i d'equilibri territorial del país.

Les cooperatives agràries són empreses que, sota els principis cooperatius, agrupen els agricultors i ramaders -que en són socis i propietaris- i aglutinen bona part de la producció agroalimentària de Catalunya.

Produeixen, elaboren i comercialitzen aliments de proximitat al temps que enforteixen el teixit agroindustrial, generen ocupació de qualitat, promouen la riquesa econòmica, vetllen per la sostenibilitat mediambiental i afavoreixen la integració social a àmplies zones rurals.

Són empreses arrelades al territori. Els beneficis que obtenen reverteixen en els seus socis i sòcies i, per extensió, en la millora econòmica i social del món rural.

Segons dades [Anuari socioeconòmic de les cooperatives agràries de Catalunya 2020](#) que elaborem cada any amb les dades que ens fan arribar les nostres associades, la xifra de negoci del conjunt se situa en uns 1.600 milions d'euros anuals. L'ocupació se situa en unes 4.200 persones, de les quals un 48% són dones, i tenim més de 30.000 socis i sòcies que produeixen, vinculats a les nostres empreses.

Les cooperatives sòcies representen el 34% del total de la producció final agrària de Catalunya i els preus comercialitzats per aquestes empreses tendeixen a ser superiors a la mitjana d'operadors.

3 característiques que ens diferencien del cooperativisme agrari d'altres zones

diversitat

No hi ha un únic model empresarial de cooperativa agrària. A Catalunya, conviuen cooperatives d'àmbit més local que concentren la producció i ofereixen serveis a les persones associades, amb cooperatives de gran dimensió que aposten per la comercialització i la internacionalització dels seus productes.

Aquesta és la riquesa de les nostres cooperatives, cada empresa ha de poder triar la fórmula que millor s'adapti a la seva realitat i la faci més competitiva en el mercat.

multi sectorialitat

Tenim una **gran diversitat productiva**: oli, vi, fruita i horta, arròs, ramaderia, llet, fruita seca, planta viva, conreus herbacis i farratges, pinsos... Això ens permet proveir de múltiples productes de qualitat i de proximitat al consumidor.

multi funcionalitat

Les cooperatives agràries **van més enllà d'estrictament la funció productiva** i ofereixen diversos serveis a les persones associades i a l'entorn rural. En aquest sentit tenim seccions de subministraments que ofereixen adobs, fitosanitaris, llavors, planter, carburants... les agrobotigues, els locals socials, les seccions de crèdit... que es van adaptant a les necessitats dels socis i del territori.

A continuació presentem un seguit de plantejaments de caràcter transversal, per impulsar el nostre sector.

Destaquem que la [Resolució 992/XII del Parlament de Catalunya, sobre el cooperativisme agrari](#), recull algunes d'aquestes propostes.

PROPOSTES DEL COOPERATIVISME AGRARI

Mesures econòmiques

- **Dotar al Departament competent en agricultura (DARP) del pressupost suficient** perquè pugui dur a terme les polítiques agroalimentàries necessàries per al sector. Cal que el pes de la Conselleria dins el conjunt del govern sigui coherent amb el caràcter estratègic del sector agroalimentari en la societat: això es concreta en **recuperar la xifra orientativa del 2% del percentatge de pressupost del DARP** en relació amb el conjunt de departaments, que durant els darrers anys ha estat clarament inferior i en tendència descendent.

La situació que estem vivint actualment en molts sectors agroalimentaris és molt complexa i necessita d'instruments i pressupostos extraordinaris per part del DARP.

Atesa la conjuntura futura, que obliga les administracions públiques a dur a terme plans d'inversió per regenerar l'activitat econòmica, cal contemplar les cooperatives agràries com agents privats que poden col·laborar en l'execució de projectes d'inversió de caire publicoprivat. El caràcter social i territorial de les cooperatives les situa en una posició essencial per a les administracions que gestionen l'activitat econòmica al territori. Per tant, demanem que se les contempli en tots els plans que es programin des del Govern de la Generalitat aprofitant recursos europeus, estatals i propis.

- **Fons Next Generation.** Garantir que almenys un 10% dels diversos fons que l'integren, i que seran administrats directa o indirectament per part del Govern de la Generalitat, es destinin a polítiques de promoció i creixement empresarial per al cooperativisme. Cal assegurar la capillaritat d'aquests fons perquè cooperatives de qualsevol dimensió, sector i territori puguin participar en projectes centrats en tres grans àmbits:

- **Producció més Verda:** reducció de l'ús de fitosanitaris de síntesi química, reducció d'antimicrobians, bioeconomia circular, reducció del malbaratament alimentari, eficiència energètica, eficiència tecnològica en els processos de transformació, producció ecològica i de proximitat.
- **Digitalització de la producció d'aliments,** des de la producció primària fins a la comercialització, incloent els processos de primera i segona transformació. Incorpora l'impuls enèrgic de la robotització, el desenvolupament del concepte "cooperativa de dades" i les tecnologies de IA, Bigdata i Blockchain per al control de la qualitat de tots els processos.
- **Transició energètica,** des de la producció d'energies verdes (principalment fotovoltaica i biogàs) en zones rurals, la gestió del seu emmagatzematge, fins a la transició ràpida a vehicle elèctric que contempla la xarxa de càrrega de bateries.

Aquestes mesures han d'anar acompanyades d'una gestió ad hoc d'aquests fons que resulti àgil per a les cooperatives i altres empreses, seguint un model de cooperació publicoprivat que compleixi totes les garanties de transparència i lliure concurrència.

- **Finançament al sector agrari i agroalimentari afectat per la COVID-19.** Hi ha una diversitat d'instruments de suport financer, tant a nivell espanyol com català, que dificulten la possibilitat de tenir una visió clara de les oportunitats per al sector agroalimentari. A més, a la pràctica, s'estan oferint sectorialment solucions diverses amb condicions diferents no necessàriament relacionades amb l'afectació de la pandèmia. També podria ser interessant disposar d'un cercador únic que clarifiqués aquestes opcions.

Igualar les condicions quant a tipus aplicables i de les condicions d'aval públics en les línies de finançament gestionades per l'Institut Català de Finances. Cal tenir en compte que cada conselleria va publicant línies pròpies amb condicions diferents.

És important facilitar operacions de refinançament en el cas de cooperatives que ho necessitin.

- **Fortalesa en la discussió de la futura Política Agrària Comunitària (PAC).** Els reglaments europeus han portat un canvi en la governança de la PAC que pot implicar la pèrdua de pes del Govern de la Generalitat en les decisions sobre la seva aplicació. Més enllà de les consideracions polítiques d'aquest fet, sempre hem defensat que el disseny de la PAC s'ha de fer des del territori, tenint en compte l'enorme diversitat de tipologies d'explotacions que hi ha en el nostre entorn.

- **Assegurar el cofinançament de la Política Agrària Comunitària en el període 2021-2027.** El Govern de la Generalitat i el Govern central participen en el cofinançament de les mesures de desenvolupament rural que estan dins la PAC.

El DARP ha de disposar com a mínim d'un pressupost superior al de l'actual període, d'aproximadament 400 M€.

Per altra banda, caldria recuperar el nivell de cofinançament del Ministeri d'Agricultura que havíem tingut històricament en aquestes mesures. En l'actual període de planificació el Ministeri ha disminuït un 74% de manera que ha deixat d'aportar uns 172 M€ menys (a nivell espanyol la reducció és d'uns 1.963 M€). Ha passat de 230 M€ en el període 2007-2013 a uns 58 M€ en l'actual 2014-2020, sense tenir en compte l'efecte de la inflació. Per tenir un ordre de magnitud, el Programa de Desenvolupament Rural (PDR) 2014-2020 té una despesa pública total de 810 M€ i, per tant, disposar de 172 menys és una gran diferència.

- **Pla de digitalització del medi rural.** El moment actual ha accelerat la implantació d'instruments i possibilitats en l'àmbit de la digitalització per a les empreses i el conjunt de la ciutadania i, consegüentment, també per a l'entorn rural. Aquesta situació ha fet aflorar dèficits en infraestructures en determinats àmbits que poden suposar una doble velocitat en el seu desenvolupament. Demanem, per tant, que s'analitzin aquestes situacions i s'aposti per reivindicar la necessitat d'impulsar la digitalització per al conjunt del territori.

- **Moratòria del pagament de préstecs de les cooperatives que tinguin davallades importants de vendes** (molt condicionat pel canal de comercialització o el sector de producció en què estiguin operant) o hagin hagut d'aplicar ERTO.
- **Establir mesures d'acompanyament per a la implantació de les polítiques ambientals en l'agroindústria** per a paliar el sobrecost que l'aplicació d'aquests requeriments suposa per a les empreses i per als productors agraris. Simplificar i abaratir els tràmits burocràtics associats als requeriments mediambientals.
- **Potenciar una política de regadius forta a Catalunya**, com a motor de desenvolupament rural i de reequilibri territorial, orientada a enfortir les explotacions locals de base cooperativa i que contempli també la millora en l'eficiència de l'ús de l'aigua per aquells sistemes que han quedat obsolets i antiquats. De manera específica cal impulsar la promoció i els projectes en el Segarra-Garrigues, la modernització del canal d'Urgell i en el Xerta-Sénia en el qual les cooperatives hi estan participant molt activament en la seva promoció.
- **Destinar un pressupost suficient per permetre que el cost de l'assegurança sigui assumible pel sector** per a les diferents línies i que les cobertures estiguin adaptades a la realitat dels riscos de Catalunya, amb l'objectiu d'aconseguir una universalització de la protecció del productor.
- **Potenciar el sistema d'assegurances com un instrument de garantia de rendes de les explotacions davant dels riscos inherents en l'agricultura.**

- **Impulsar el model de les seccions de crèdit de les cooperatives** com un instrument de finançament útil i característic del cooperativisme agrari català i alhora per a la comunitat rural, amb coordinació amb el propi sector.

Les seccions de crèdit de les cooperatives agràries catalanes aporten uns 160 milions d'euros al finançament de l'activitat econòmica dels socis, de les cooperatives i del món rural. De manera complementària cal considerar-les com a entitats col·laboradores en qualsevol línia de finançament adreçada al món rural creada per l'administració.
- **Manteniment de la línia d'aval per donar suport a processos de reestructuració de cooperatives** amb secció de crèdit i dels instruments de suport financer contemplats en la Llei 7/2017 de 2 de juny, del règim de les seccions de crèdit de les cooperatives.
- **Revisió de la Llei 20/1990, sobre Règimen Fiscal de las Cooperativas**, atès que està obsoleta i no s'adequa a la normativa cooperativa catalana.

Mesures per fomentar la competitivitat de les cooperatives agràries i l'enfortiment de la seva estructura social

- **Reforçar el cooperativisme com a eina per a assolir els objectius d'integració dels productors, fomentant la concentració de l'oferta i impulsant la creació d'organitzacions i associacions de productors i prioritització de les cooperatives agràries en totes les línies de concessió d'ajuts, com un compromís del Govern amb aquest tipus d'empresa.**
- **Consolidar el Pla per a la millora de la competitivitat de les cooperatives agràries (PMCCA), com un instrument essencial de suport al creixement empresarial i de reforç del moviment cooperatiu.**
- **Coordinar i impulsar instruments de suport complementaris al Pla i coherents amb el Pla marc del cooperativisme per part dels diferents departaments del Govern de la Generalitat, per tal d'impulsar la competitivitat de les cooperatives agràries.**
- **Potenciar la intercooperació entre cooperatives.** Actualment el cooperativisme agrari compta amb els ajuts per al foment de la millora de la competitivitat de les cooperatives i altres entitats associatives agràries del DARP, al qual ja hem fet menció i, des del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, els Projectes Singulares, per incidir en la intercooperació. En aquest darrer cas, caldria reforçar aquesta línia, recuperar que hi puguin accedir les entitats representatives i vetllar per la seva implantació arreu del territori.
- **Adequar les línies de foment de l'economia cooperativa per impulsar el creixement i consolidació dels projectes empresarials actuals i dotar de recursos suficients els instruments de suport i de promoció del cooperativisme gestionats des del Departament competent en matèria de cooperatives.**

- **Prioritzar la participació del cooperativisme agrari en projectes de R+D+I** tant per la seva capacitat de disseminació dels resultats, com pel potencial de convertir els projectes en llocs de treball de qualitat i generar activitat econòmica estable al territori. Promoure la interlocució dels Centres públics de Recerca i Innovació dependents de la Generalitat de Catalunya amb les cooperatives agràries incloent la seva presència en els òrgans de direcció estratègica. Prioritzar el cooperativisme en les mesures de suport a la R+D+I empresarial.
- **Foment de la incorporació de joves a les cooperatives:** recursos per establir un pla d'acollida, assessorament i tutoratge i promoció del banc de terres. També establir la prioritat de joves cooperativistes en els ajuts públics.
- **Promoure la participació i visualització de les dones en òrgans de govern i sociataris de les cooperatives.**
- **Millorar la professionalització del cooperativisme agrari.** Finançament suficient per a la implantació de plans de formació. Dotació pressupostària a les cooperatives i les seves entitats representatives per a la formació de socis/òcies i treballadors/es.
- **Foment i suport de la gestió de terres per part de les cooperatives.**
- **Mesures de suport per a la conservació del patrimoni cultural i històric de les cooperatives agràries.**

Actuacions per a la promoció i comercialització del producte cooperatiu agrari

- Potenciació dels sistemes de comerç electrònic a les cooperatives. Des de la Federació estem impulsant una plataforma per fomentar la participació de les cooperatives en la venda directa al consumidor: www.agrobotigues.cat. Creiem que és una aposta de futur per acostar-nos més a la ciutadania i posicionar-nos davant del creixement de la venda en línia. Demanem la complicitat del conjunt del Govern a l'hora de disposar d'instruments de suport complementaris.
- Promocionar del consum de producte cooperatiu, de proximitat i km 0. Impulsar campanyes per a la promoció d'aquests productes. Des de la Federació estem promovent l'estratègia de comunicació Tastacoop, per incentivar el consum de producte cooperatiu agroalimentari.
- Fomentar el coneixement de la producció d'aliments de proximitat amb programes com el Turis.coop i la millora dels punts de venda presencials de les pròpies cooperatives, una millora que ha de preveure una adequació de les instal·lacions, la incorporació de talent en l'atenció a les visites i un programa específic per a la seva promoció.

- Reivindicar el caràcter estratègic de l'alimentació i del sector agrari per a la societat i vinculat al punt anterior, aposta del Govern per fomentar el consum de producte de proximitat.
- Beneficis fiscals pels punts de venda a consumidor de producte de proximitat i/o producte amb distintius de qualitat: DOP, IGP, DO catalanes i fomentar la comercialització dels productes cooperatius al gran públic facilitant la subscripció d'acords generals amb la gran distribució.
- Donar continuïtat als treballs que s'han realitzat o estan en curs en el marc de Grups de Treball sectorials (fruita dolça, avellana, cítrics..) que permeten, a partir d'una anàlisi, identificar actuacions de futur concretes a posar en pràctica per part dels diferents agents.

- Incrementar els recursos per al foment de la internacionalització en el sector agroalimentari, mitjançant PRODECA, com a entitat especialitzada, i coordinació de les polítiques d'internacionalització de la indústria agroalimentària amb ACCIÓ. Fomentar els **instruments específics de suport públic** per a la internacionalització de l'empresa cooperativa.

- Treballar en la reformulació de "plans sectorials d'internacionalització" en els principals sectors productius de Catalunya, tot reorientant els recursos amb l'elaboració de nous plans per als països emergents i per als de major potencialitat per al comerç exterior del sector agroalimentari.

- Actuar en el marc de la normativa vigent, **contra les distorsions de mercat**, els abusos de posició dominant, els acords entre les empreses que impedeixin la lliure competència i les vendes a pèrdues, entre d'altres, en el sector de l'alimentació i pel compliment de les normes comercials dels productes alimentaris.

- Incorporar el posicionament de les cooperatives agràries en la tramitació de la nova *Ley de la Cadena Alimentaria* al Congrés dels Diputats.

- Potenciar els **observatoris sectorials** i l'Observatori Agroalimentari de Preus aprofundint en elements de prospectiva de mercats i conjuntura i, sobretot, aportant models d'èxit en comercialització, tant a nivell d'explotació agrària com d'indústria alimentària.

- Fomentar la utilització dels **mecanismes de regulació de l'oferta** que permet la **normativa europea**, així com promoure els canvis legislatius necessaris per a la millor gestió de crisi de mercat.

Una administració moderna, eficaç i eficient

- Consolidar i/o recuperar les competències de la Conselleria d'Agricultura en els àmbits de medi natural, alimentació, agents rurals, ordenació forestal i gestió del territori, en coordinació amb altres departaments però des d'una posició de lideratge, integradora i global.
- Desplegament de la reglamentació del Consell Superior de la Cooperació com a referent en l'elaboració de propostes d'actuació per al foment del cooperativisme i fòrum de debat de qüestions relatives al sector.
- Interlocució amb el sector per recollir les mesures necessàries per al cooperativisme agrari en els Plans de Xoc que es desenvolupin arran de la COVID-19. Concertació amb el cooperativisme dels instruments i polítiques a impulsar davant els nous escenaris derivats de la pandèmia. Dotació pressupostària per als sectors que han tingut una aturada total o parcial o bé una disminució important de vendes.
- Impuls de la interlocució amb el sector agrari en les iniciatives en curs. L'objectiu hauria de ser reforçar tots els canals d'interlocució amb l'administració. Tenim grans reptes als quals cal donar resposta, com el desplegament de la Llei d'espais agraris, el Pla estratègic de l'Alimentació o l'impuls al projecte de regadiu Xerta-Sénia, que no poden aturar-se a causa de la situació actual.
- Aprofundir en la simplificació administrativa i avançar en la millora de la gestió documental de l'administració per evitar gestions innecessàries per part de l'administrat.
- Obrir un procés de concertació amb les diferents administracions implicades per assegurar la representació del sector en aquells organismes amb incidència en les cooperatives agràries. En aquest sentit, hem plantejat en aquesta legislatura la constitució d'una Taula d'interlocució entre el Departament de Territori i Sostenibilitat i el sector agroalimentari, amb la profunda convicció que tant l'administració com els administrats guanyaran en aquesta iniciativa. El sector és el primer interessat en garantir una convivència de l'activitat econòmica amb l'entorn però hem d'assegurar condicions que siguin sostenibles per part de tothom, des de plantejament basats en el diàleg, la complicitat i la concertació.

- Potenciar l'Observatori del Cooperativisme Agrari Català com a un element de monitoratge del sector.
- Digitalització del registre de cooperatives. Considerem imprescindible integrar tots els tràmits als quals es troben subjectes les cooperatives, tant els vinculats a taxes com els que no, al portal de dades obertes, la seu electrònica i a la finestra única empresarial i que es garanteixi la digitalització del Registre de cooperatives.
- Fomentar la comunicació, transferència d'informació i documentació entre les diferents administracions, tant autonòmiques com estatals, per evitar duplicitats, burocràcia i tràmits innecessaris dels administrats.

Som terra, som força, som cooperativa!

Watch later

Share

FEDERACIÓ DE
COOPERATIVES
AGRÀRIES
DE CATALUNYA

www.cooperativesagraries.cat

[@coopagrariesCAT](https://twitter.com/coopagrariesCAT)

[@cooperativesagrariesCAT](https://www.facebook.com/cooperativesagrariesCAT) | [@TastaCoop](https://www.facebook.com/TastaCoop)

[@tastacoop](https://www.instagram.com/tastacoop)

[Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya](http://www.federaciódecooperativesagraries.cat)

[@coopagrariesCAT](https://www.youtube.com/coopagrariesCAT)